

Spørgeguide ved APV rundering

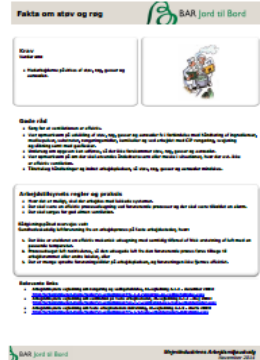
Denne spørgeguide kan anvendes ved rundering på bedriften.

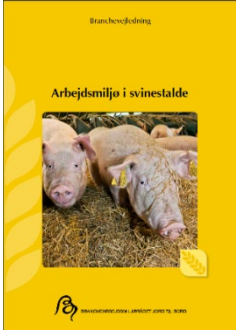
Guiden er ikke udtømmende, da der kan være andre aktuelle emner.

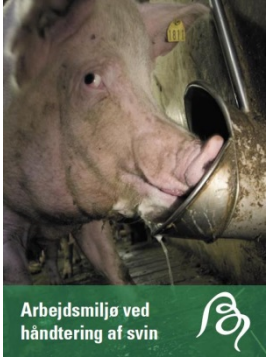
Emne	Underemner	Spørgsmål	Henvisning til lovgivning, vejledninger og hjemmesider.
Biologiske forhold			
	MRSA	Er der MRSA i besætningen? Er de ansatte informeret? Der skal udarbejdes en biologisk APV Bliver arbejdstøjet i stalden? Hænger arbejdstøj og rent tøj samme sted? Er der mulighed for at vaske hænder? Er der mulighed for at tage et bad? Er der håndsprit? Er der papirhåndklæder? Vurdér hygiejne niveauet.	Arbejdstilsynets retningslinjer for MRSA Anbefalinger MRSA BAU
Kemiske forhold			
Kemisk risikovurdering	Olie Maling Bekæmpelsesmidler Rengørings- og desinfektionsmidler. Risikovurderinger for kemiske processer fx håndtering af gylle, svejsning, støv og udstødningsgasser.	Udarbejdelse af dokumentation kemisk APV og beskrivelser af processer og risikovurderinger. Instruktion! Er der medarbejdere der ikke kender til indholdet af farlige stoffer og dermed risikoen for at håndtere dem? Er sikkerhedsdatablade hentet fra leverandøren? Værnemidler	Find skema og vejledning til den kemiske risikovurdering her: kemisk APV AT vejledning for stoffer og materialer Arbejde med stoffer og materialer

		Håndtering Anvendelse Substitution Dunke uden etiket Afskaffelse Opbevaring OBS! Opbevar utilgængeligt for børn. Allergi	 Pjece: Bortskaffelse af kemikalierester og tom emballage her
--	--	---	---

Processer, der udvikler kemiske stoffer	Svejsning Gas Brændstofpåfyldning Arbejde med gylle	Udfør en kemisk risikovurdering for disse arbejdsprocesser, se ovenfor. Findes der udsugning? Har de der svejser lovpligtigt svejsecertifikat § 26? Findes der værnemidler og anvendes de? Skiltning?	Pjece: Arbejdsmiljø i værksteder her Arbejdstilsynets vejledning: Svejsning og skæring i metal Pjece: Vejledning om arbejdsmiljø ved svejsning i landbruget her
Arbejde med kræft risiko	Asbest Kemikalier Olie Aske	Asbestholdige byggematerialer ved nedrivning af bygninger? Udskiftning af tagplader? Findes der kemikalier der er kræftfremkaldende – kan de erstattes af andre? Brug af værnemidler og særlig instruktion? Har I de nødvendige kurser? Tømning af halmfyr/pillefyr?	Faktaark om arbejdsrelateret kræft her Kræftbekendtgørelsen Vejledning om børn og unges arbejde Arbejdstilsynet vejledning: Arbejde med stoffer og materialer her

			Arbejdstilsynet, kemi tema her Arbejdstilsynets side om asbest https://at.dk/regler/at-vejledning-ger/asbest-c-2-2/
Fysiske forhold			
Støj	Dyr Maskiner Værktøj Motordrevne hjælpemidler Inventar Fodersystemer Valse Højtryksrenser	Kan støj dæmpes på nogen måde? - ved indkapsling, reparation eller andet? Støjmåler på telefon kan give et "hint" om støjniveau. Kan arbejde i nærheden af det der frembringer støjen undgås? Anvendes der høreværn? Findes høreværn i nærheden af støjilden? Findes der steder med dårlig akustik bør der lydisoleres i rummet eller kan støjen dæmpes på anden måde?	Pjece: Arbejdsmiljø i værksteder her Pjece, Støj i landbruget, er det et problem? her
Støv	Støv på vandrette flader Støv i stalde fra dyr Foderlader På lofter Strøarbejde Mineraler	Rengøring • hvor ofte? • Hvordan? • Støvsuge/feje/blæse støv ned? Kan kilden fjernes eller begrænses? Kan støvet give anledning til brand eller eksplosion?	Pjece: Fakta om støv og røg her

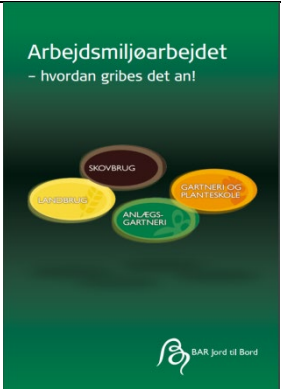
	Kalk/kridt Værksted El-skabe Spindelvæv i lofter Strøelse/Halm Korn/frø Træ	Værnemidler • Hvilke har I? • Bruger I dem? • SKAL man bruge dem? • Filtertyper • Masketyper Er der medarbejdere der har kronisk hoste?	Pjece: Arbejdsmiljø i svinestalde her Pjece: Kemi og støv
Værksted	Uorden og rod Værnemidler Tunge løft Støj	Er værkstedsbordet ryddeligt? Er gulvet ryddeligt? Findes der de nødvendige værnemidler- høreværn, briller, handsker, åndedrætsværn? Er der lys nok? Håndværktøjets tilstand? Hvordan foregår løft og flytning af tunge emner som dæk, olietønder, redskaber og andet?	Bekendtgørelse om brug af personlige værnemidler her Bekendtgørelse om skiftende arbejdssteders indretning her Pjece: Arbejdsmiljø i værksteder her
Vibrationer	Maskiner Værktøj	Kørsel på ujævnt underlag (fx i marken)? Fjedring i sædet? Hvor mange timer? Kulde	Hjemmeside: Helkropsvibrationer her

Velfærdsfaciliteter og Ansattes pausemiljø	Køkkenfaciliteter Bad/WC Madpakke Oprydning og rengøring	Er det muligt at skifte tøj alene? Er der mulighed for at tage et bad? Kan man låse sine private ejendele inde i et skab? Er der et sted man kan spise sin madpakke?	Velfærdsforanstaltninger på faste arbejdssteder her
Ergonomiske forhold			
	Tunge løft Mange løft Løfteteknik Manuel håndtering Ensidigt gentaget arbejde Rotation Uhensigtsmæssige arbejdsstillinger Belastning af skelettet	Hvad løftes der på? Hvor tunge byrder håndteres? Hvor ofte flyttes de tunge ting? Lav et lille regnestykke. Det synliggør hvor meget der løftes. Brug evt. appen løftetjek. Er der instruktion i løfteteknik for nye medarbejdere? Løftes der korrekt, med lårene (store muskler) og "3 snuder" (næsen og skosnuderne) i samme retning og ret ryg? Findes der hjælpemidler der kan aflaste medarbejderne? Benytter I jer af at hjælpes ad med opgaven eller fordele arbejdet så én person ikke overbelastes? Bruger I rotation og skiftes I til at klare opgaverne? Roteres der ved højtryksrensning, flytning af smågrise, kastration og andet? Er I nødt til at arbejde med bøjet ryg eller på andre måder der belaster kroppen unødigt? Hvorfor?	App'en "løftetjek" Film: paspåkroppen.dk Tunge løft i landbruget film Pjece: Arbejdsmiljø ved håndtering af kvæg her Pjece: Arbejdsmiljø ved håndtering af svin her Tunge løft i landbruget her

		Er traktoren indstillet til den person der kører med den? Drejet krop? Kan sædet drejes? Kamera til hjælp Rene spejle og ruder	Et løft til dine led findes på flere sprog her
Psyriske forhold			
	Arbejdsmlængde Tidspres Indflydelse på egne Opgaver Ros og anerkendelse Støtte Lange arbejdsdage Ensformigt arbejde Konflikter Mobning	Tag emnet op til sidst i APV arbejdet, men vær altid opmærksom på trivslen. Lyt, mærk, spørg ind. Det er OK at undre sig. Er der nogle der arbejder længere end de andre, er der nogle der giver udtryk for at de hele tiden har travlt? Kan der være medarbejdere der bliver udsat for krænkende adfærd? Er der en god stemning? Læg mærke til "tonen", hvordan taler man sammen? Har medarbejderne indflydelse og indsigt i deres arbejde og opgaver. Får de ros af arbejdsgiver eller kollegaer. Bliver der sagt noget "mellem linjerne".	Pjece: Under åben himmel, Psyrisk arbejdsmiljø i landbruget her Kortlægning af psyrisk arbejdsmiljø Fakta om psyrisk arbejdsmiljø At-vejledning om krænkende adfærd herunder mobning og seksuel chikane her

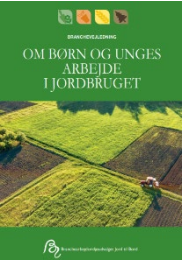
		Måske er der behov for at snakke med en medarbejder alene? Vær opmærksom på dem der ikke siger noget, og spørg ind Er arbejdsgiver klar over hvordan medarbejderne har det?	
Formelle forhold			
Maskineftersyn	Eftersyn af alt der kan løfte, hejse og transportere Hydraulikslanger Olieslanger Stempler	Registrering af eftersyn, skriftlig dokumentation kræves af Arbejdstilsynet. Gennemgå olieslanger og stempler på maskinerne og giv eksempler på hvordan det skal se ud (og ikke må se ud). Husk at nogle maskiner skal efterses af særlig sagkyndig, hvilket normalt ikke er landmanden selv.	Pjece: Lovpligtige eftersyn af landbrugsmaskiner og udstyr her Maskindirektivet her Bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler her Pjece: Arbejdsmiljø ved reparation og vedligeholdelse af maskiner her
Certifikater	Certifikater til: Teleskoplæsser Svejser Truck Sprøjte	Se andet sted i mappen for hvilke certifikater der kan være brug for. "certifikater der kan være relevante i landbruget"	Krav om kørekort og certifikater til motordrevne køretøjer her

	Kran Epoxy Muldvarpegift		 Arbejdsmiljø i værksteder her
Kurser	Medicin ADR Syrehåndtering AMO Stillads	Se andet sted i mappen "Certifikater, der kan være relevante i landbruget"	Hjemmeside styr på stofferne
AMO	AMO etableres når der er over 9 ansatte	Er der etableret et arbejdsmiljøudvalg. Har arbejdsmiljørepræsentanten være på obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse Spørg på SEGES, der udbydes en landbrugsrelateret obligatorisk arbejdsmiljøuddannelse Skriv til cae@seges.dk	AMO, regler, roller og gode råd Pjece: Arbejdsmiljøet – Hvordan gribes det an her

			 Arbejdsmiljøorganisationen
Personlige Værnemidler Dette afsnit er mere oplysning end kortlægning, synes jeg. Men faktisk godt at have et særskilt afsnit til det i kortlægningen. Kan det skrives anderledes? Og hvor hører det hjemme???	Arbejdsgiver har pligt til at betale for personlige værnemidler, til beskyttelse af de ansatte. Leders holdning til brug af værnemidler er vigtig. Skal man, eller må man, bruge værnemidler? Har arbejdsgiver instrueret medarbejderne i hvornår og hvilke værnemidler der skal anvendes?	Hav fokus på dette hele vejen rundt. Er værnemidlerne personlige? Anvendes alle nødvendige værnemidler ved højtryksrensning? Briller, P3 filter, høreværn, regntøj, handsker. Må man selv bestemme? Det KUNNE forstås som om at et ja er inden for lovens rammer. Er der placeret værnemidler relevante steder? Skal der købes nyt? Hvem sørger for indkøb? Er værnemidlerne beskidte? Kan de opbevares på en anden måde, eksempelvis i en lukket kasse placeret hvor de skal anvendes. Hvor langt vil man flytte sig for at hente et værnemiddel, hvis det ikke er i nærheden? Kan det gøres lettere?	Bekendtgørelse om brug af personlige værnemidler her Bekendtgørelse om indretning af arbejdssteder her Pjece: Arbejdsmiljø i værksteder her

Instruktion	Er der tilstrækkelig instruktion ? er der medarbejdere der ikke har fået instruktion i hvordan de kan udføre arbejdet forsvarligt? Er medarbejdere instrueret i at sikkerheden skal prioriteres frem for effektivitet og tid? Ved medarbejderne hvad de skal gøre ved uforudsete farer.	Hvordan oplæres nye medarbejdere? Hvordan introduceres man til en ny opgave? Taler I om risici i forbindelse med sæsonarbejde? Oplever man at der skal løses opgaver, som man er usikker på? Er der lavet skriftlige instruktioner? Hjemmelavede opslag med instrukser evt. med billeder/tegninger (SOPS) er en god ide.	Pjece: Branchevejledning om børn og unges arbejde i jordbruget her Instruktion til nyansatte, AT-vejledning her Introduktion om arbejdsmiljø til nyansatte her
Sikkerhedskultur og risikovurdering i hverdagen		Er diverse rutiner og opgaver gennemtænkt, så det ikke resulterer i ulykker? Tales der løbende om hvad der kan gå galt? Diskuterer nærvedulykker og ulykker, så der er mindre risiko for det sker igen? Optimeres der løbende?	
Skiltning	Gylletank Fortank Døre ind til stalde med gyllekanaler Brandmateriel Gasflasker Kemikalierum Plansilo (akseltryk)	Hold øje med skiltning på hele runderingen. Bestil nye skilte hvis de mangler eller er afblegede/i stykker. Kontakt evt konsulent, der kan hjælpe med at få de rigtige skilte.	Bekendtgørelse om sikkerhedsskiltning Vejledning i brug af sikkerhedsskilte

Beredskabsplaner	Personlige beredskabsplaner Ulykkesberedskabsplaner	Er der en beredskabsplan på bedriften? Har I en telefonliste og en pårørende liste? Har I snakket om hvad I gør hvis der sker en ulykke? Se i mappen for skabelon.	Skabelon/vejledning for beredskabsplan Beredskabsplan
Rygepolitik	Skriftlig rygepolitik Holdningen til rygning	Ryges der på fællesarealer? Findes der skriftlig rygepolitik? Må man bruge arbejdstid på at ryge? Vær opmærksom på rygning og brandfarlige materialer.	Rygepolitik Rygepolitik for _____ ☐ Rygning indendørs er forbudt På vores virksomhed må man dog gerne ryge ☐ i rygerum ☐ i rygekabine ☐ i erhvervskøretøjer som kraner og firmabiler, hvor der kun arbejder en person ad gangen ☐ i serveringslokale, som er under 40 m² • Hvis man ryger indendørs, er konsekvenserne: _____ _____ _____ Arbejdsgivers underskrift _____ Temaside om rygepolitik her
Sygefravær	Registrering og anmeldelse af arbejdsrelateret sygefravær	Anmelder i arbejdsrelateret sygefravær? Er der opgaver der giver sygefravær? Hvad gør I hvis en er langtidssygemeldt? Inddrag arbejdsbetinget sygefravær i APVen Anvend blanketten der findes i dette materiale.	Sygedagpengeloven BAR Jord til Bord: Samarbejde og trivsel ved sygefravær
TILVALG: Kortlægges hvis det er relevant			
Risikovurdering af egne opfindelser og sammenbyggede maskiner	CE-mærkning	Er forskellige CE mærkede hjælpemidler/redskaber sammensat uden ny CE-godkendelse? Har I konstrueret hjælpemidler som bruges med andre energikilder end håndkraft, fx elmotor eller forbrændingsmotor, eller er baseret på hydraulik, damptryk eller lignende?	Gode råd til CE mærkning Maskindirektivet

Unges arbejdsmiljø	Skoledrenge/piger Elever	Hvilke opgaver udfører de unge? Er opgaverne tilladt i forhold til deres alder? Elever må det meste når de har en uddannelsesaftale. Se pjecen for konkrete tilfælde.	Pjece: Branchevejledning om børn og unges arbejde i jordbruget her Pjece: krav om kørekort og certifikater til motordrevne køretøjer her
Gravide og ammendes arbejdsmiljø	Forholdsregler Skriftlig plan over opgaver den gravide kan udføre og hvornår opgaverne ikke længere kan udføres.	Hjælpemidler til gravide Håndtering af større dyr Fysisk arbejde løft Ændring af arbejdsopgaver Aflastning og nedsat arbejdstid Kulde – varme Q feber Kemiske stoffer Medicinhåndtering Hormonforstyrrende stoffer	at-vejledning gravides og ammendes arbejdsmiljø gravidmedjob.dk Ligestillingsloven
Maskiner med særlig instruktionspligt	Fx ved mink eller skovningsmaskiner. Det står i maskinens instruktionsbog om der er krav om særlig instruktion.	Findes der maskiner der kun må betjenes af personer, der har fået særlig instruktion? Overholdes det? Er der behov for opdatering?	AT-vejledning om Oplærings- og instruktionsforpligtelser ved arbejde, der indebærer en særlig risiko her

	Transport af farligt gods	Har alle, der kører med farligt gods ADR bevis? Fx transport af diesel, planteværn eller trykflasker, som man ikke er på vej ud at benytte til en arbejdsopgave.	Mere om vejtransport af pesticider
ATEX APV	Støv- eller gaseksplosioner	Findes der et biogasanlæg? Er der produktion af halmpiller? Er der områder på bedriften der er ekstremt støvede, hvor der kan være risiko for eksplosionsfare? Vurdér om der er behov for en ATEX APV.	Pjece, ATEX, sådan gør du i praksis her

Yderligere henvisninger:

Til udenlandske medarbejdere: Gode råd forskellige områder på et landbrug safetyonthefarm.dk

Find mere om sikkerhed i landbruget, bl.a. artikler, pjecer, faktaark, værktøjer til at øge opmærksomheden på sikkerhed blandt medarbejdere: landbrugogsikkerhed.dk

Netbaseret APV BAR Jord til Bord [her](#), Arbejdstilsynets kortlægningsskema [her](#)

Udgivelser/pjecer fra BAR Jord til Bord, barjordtilbord.dk

Sikkerhedshåndbog for landbrug og maskinstationer, BAR Jord til Bord [her](#)

